

Oponentský posudek bakalářské práce

Hedvika Herbová

Restaurování nástěnné malby na jižní straně západní stěny tzv. Dětského pokoje tvrze v Křepenicích

Bakalářská práce, Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, Ateliér restaurování malby a sgrafita
Vedoucí práce Mgr. art. Jan Vojtěchovský, odborný garant Mgr. Vladislava Říhová, Ph.D.

2013

Hodnocená bakalářská práce se věnuje nástěnným malbám v pozoruhodné tvrzi Křepenice u Sedlčan, postavené v 80. letech 16. století pro Jakuba Krčína z Jelčan. Práce sestává ze dvou částí. První část je restaurátorskou zprávou a dokumentací provedeného restaurátorského zásahu na úseku větší nástěnné malby, který sám o sobě tvořil nejdůležitější součást práce. Restaurování i jeho dokumentaci hodnotím kladně a bez připomínek. Oceňuji zejména zvolenou koncepci retuší, které jsou s ohledem na fragmentární stav maleb v celé tvrzi a na to, že není jasné, kdy a v jaké podobě budou probíhat další restaurátorské zásahy, vlastně minimální a v nejvyšší možné míře reverzibilní.

Jádro druhé části práce tvoří popis tvrze a dochovaných maleb. Zde by bylo možné poukázat na řadu menších formálních nedostatků, které poněkud ztěžují četbu textu a v některých případech znemožňují jeho úplné pochopení; zmínit je však možné jen několik příkladů. Historické přehledy a popisy budovy někdy komplikuje nepřehledné řazení informací (např. druhý odstavce na s. 38: v první větě navazující na předchozí odstavce mluví o roku 1902, druhá věta skáče do 90. let 20. století, třetí se vzápětí vrací k informaci týkající se 17. století, řečené navíc už v předchozím textu). Některé informace v následujících větách si protirečí (s. 40: „*Stěna je také prolomena původním renesančním menším okénkem. Tyto historické úpravy narušily stěnu a zničily část nástěnné malby.*“). Nejasnosti vzbuzuje mj. časté střídání slovesných časů (např. s. 47: ze tří vět za sebou „*pásový dekor se objevuje*“ – „*supraporty byly zdobené*“ – „*horní části stěn korunují výzdobu*“ vzniká dojem, že ony supraporty už dnes zřejmě zdobené nejsou?). Časté je doslovné přebírání delších formulací z citované literatury, které narušuje už tak nepříliš plynulý tok textu.

Důležitá kapitola, slovní popis místností a maleb v nich (kap. 4.3, od s. 42), je pro čtenáře neznalého místa celkově dost nepřehledný. Velmi by pomohlo např. označení jednotlivých místností v plánu, nebo při jeho absenci alespoň přehlednější strukturování textu např. se zvýrazněným rozdělením na jednotlivé místnosti.

Vzhledem k hlavnímu tématu práce postrádám detailnější informaci u jediné nenápadné zmínky o restaurování maleb ve vstupní síni přízemí v r. 2009 (s. 38). Komentář k tomuto zásahu by umožnil lépe propojit obě části práce a přínosné by bylo např. srovnat přístup autorky s přístupem jejích kolegů (na fotografiích působí restaurované části maleb v přízemí možná až moc „*jako nové*“, jak je také popisuje majitel tvrze na svých internetových stránkách – přístup soukromého majitele k restaurování fragmentárně zachovalých maleb by ostatně bylo další zajímavé téma, kterého se práce mohla dotknout).

V druhé části práce mi chybí také informace o starších textech o tvrzi a jejích malbách, případně aktuální reakce na ně. Autorka sice na několika místech odkazuje na *Uměleckohistorickou analýzu* L. Hlaváčka

z r. 1970 i na text J. Krčálové o malbách, zpracovaný v rámci SHP v roce 1973, o tom, co tyto práce říkají o malbách, se ale nic nedozvídáme (i kdyby to nebylo nic zásadního, je třeba to výslovně zmínit).

Drobné připomínky by přitom bylo možné vznést i k dalším položkám v seznamu literatury: Heberovy *Hrady, tvrze a zámky* existují i v novém českém překladu s reprintem původních ilustrací, dostupnějším než německý originál; v citaci odkazující pouze na zobrazení Křepenic přitom chybí zmínka o rozsáhlém Heberově hesle o tvrzi, v orig. na s. 170–174 (ve kterém je i zmínka o malbách, stejně jako např. v Sedláčkově hesle v 15. díle jeho *Hradů, zámků a tvrzí* z r. 1927, s. 144–146). Lehké pochyby vzbuzuje také odkaz na *Regesta* z roudnického archivu (opravdu s nimi autorka pracovala?). Nutné nejspíš nebylo ani citovat český výbor z Ezopových bajek, o kterých se text práce pouze velmi okrajově zmiňuje jako o možném inspiračním zdroji maleb.

Podle zadání práce mělo být cílem autorky mj. právě „*objasnění výtvarných námětů, které byly inspirovány antickou mytologií.*“ Tomu se však práce věnuje jen minimálně v povšechném popisu maleb (s. 42–47), přičemž z textu není jasné, jestli témata maleb určila sama autorka, nebo je převzala ze starších popisů a pouze spojila s odkazy na ikonografické slovníky.

Jako určité vyvrcholení druhé části práce bych podle zadání chápal závěr, kde měl být „*porovnán výběr nástěnných maleb v Křepenicích s ukázkou maleb na zámku Kratochvíle.*“ Srovnání s Kratochvílí, jakkoli se vzhledem k historickým okolnostem přímo nabízí, je přitom velmi povrchní a autorka je odbyla v podstatě dvěma větami. V první zmiňuje podobnost postav v jedné z místností na Kratochvíli, aniž by ovšem bylo jasné, v čem ta podobnost (a kterých vůbec postav?) spočívá, v druhé jen konstatuje opakování pletencových a vavřínových dekorů, což byl ale obecný výzdobný prvek, který se opakuje i na mnoha stavbách mimo inspirační okruh rožmberských staveb. Další tvrzení, že malířská výzdoba Křepenic nemá patrně s rožmberskými stavbami společného autora, je pak bez podrobnějšího komentáře nelogicky odsunuta až do shrnujícího Závěru práce (s. 51). Tyto stručné zmínky (kromě uvedených se k nim váže ještě i poznámka o spojitosti s rožmberskými stavbami na s. 47 a část obrazové přílohy) by bylo potřeba rozvést a vypořádat se s nimi konkrétními argumenty; bez toho zůstalo toto zajímavé téma vlastně úplně nevyužité.

Přes drobné formální i obsahové výhrady k její druhé části je potřeba mít na paměti, že v práci šlo především o restaurátorský zásah a jeho dokumentaci. Připomínky k obsahu bude jistě možné zohlednit při obhajobě, ke které práci doporučuji s hodnocením 1 až 2.

V Liberci 27. srpna 2013

Mgr. Jiří Bláha